

REFERAT Klima-, Teknik- og Miljøudvalget 2022-2025

d. 10-04-2025

Mødedato Torsdag d. 10. april 2025 kl. 09:00

Mødested virtuelt

Mødedeltagere Bo Brøndum Pedersen, Kristian Nørgaard, Jonathan Kristensen, Helle
Bovien (Afbud), Anders Bo Larsen, Jeanette Christensen Back, Ellen
Hvidt Thelle

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Erstatningsberegning ved forbud inden for boringsnære beskyttelsesområder - beslutning.....	4

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget den 10-04-2025

Helle Bovien (Ø) havde meldt afbud.
Dagsordenen godkendt.

Afbud Helle Bovien

Punkt 2: Erstatningsberegning ved forbud inden for boringsnære beskyttelsesområder - beslutning

25/7660

Beslutningstema

Som en konsekvens af det fortsatte arbejde med at give påbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for de boringsnære beskyttelsesområder skal det beslutes, om erstatningen for nedlæggelse af forbuddene skal ske ved en konkret og individuel vurdering.

Kompetence til afgørelse

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - Økonomiudvalget – Byrådet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at erstatningen for forbud mod at anvende pesticider inden for boringsnære beskyttelsesområder sker ved en konkret og individuel vurdering, i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledning herom.

Sagsfremstilling

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) er udpegede nærområder til boringer til almene vandforsyninger, hvor der kan være en særlig risiko for forurening af det grundvand, som bruges til drikkevand.

De første sager i Bjellekær

Egedal Kommune var en af de første kommuner, som traf afgørelse om at sikre BNBO'erne. Det skete med Bjellekær-afgørelserne, hvor kommunen den 12. september 2016 nedlagde forbud mod anvendelse, håndtering og opbevaring af plantebeskyttelsesmidler på en række ejendomme. Der var i hver enkelt sag foretaget en konkret og individuel vurdering. Afgørelser blev truffet på baggrund af byrådets beslutning herom fra august 2012.

Påbuddet blev påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, som den 18. december 2017 gav kommunen medhold i afgørelserne. Nævnets afgørelse blev senere indbragt for domstolene, og den 30. juni 2023 afsagde Højesteret dom om, at der ikke var grundlag for at tilsidesætte nævnets og dermed kommunens vurdering af sagen – med andre ord stod kommunens afgørelse ved magt. Klima-, Teknik- og Miljøudvalget blev orienteret om dommen i august 2023.

Samtidig med prøvelsen af selve påbuddet blev erstatningsudmålingen indbragt for først Taksationskommissionen og dernæst Overtaksationskommissionen. I Taksationskommissionen blev erstatningsniveauet ved kendelse fra november 2019 fastholdt på nogenlunde det niveau, som kommunen havde truffet afgørelse om. I Overtaksationskommissionen blev erstatningsniveauet i kendelse fra juli 2021 hævet væsentligt, mod en mere ens taksering for bestemte jordtyper.

HOFOR rettede på den baggrund henvendelse til kommunen med ønsket om at anlægge retssag til prøvelse af erstatningsberegning og -niveau, hvilket det daværende byråd afviste i november 2021. Der blev i stedet rettet henvendelse til KL om de udfordringer, som kommunerne står overfor i forhold til BNBO-processen og erstatningsniveauerne.

Krav til vurdering af beskyttelsesbehov

I 2019 blev der udstedt regler om, at landets kommuner skulle gennemgå alle BNBO'er med henblik på at vurdere, om en beskyttelsesindsats var nødvendig. Arbejdet skulle være færdiggjort inden udgangen af 2022. Efter 2022 skulle regeringen beslutte, hvorvidt der skulle meddeles et generelt sprøjteforbud for landets BNBO'er

Teknik- og Miljøudvalget blev orienteret om den nye lovgivning i januar 2020. I november 2020 blev der orienteret om status for arbejdet, og i oktober 2021 blev der orienteret om resultaterne af risikovurderinger og om den kommende proces med at facilitere, at vandværker og lodsejere indgik frivillige aftaler.

I april 2022 traf byrådet beslutning om vilje om påbud på konkrete matrikler inden for BNBO'erne med den hensigt, at frivillige aftaler mellem vandværker og lodsejere kunne opnå skattefrihed.

I januar 2023 blev Klima-, Teknik- og Miljøudvalget orienteret om den endelige indberetning af status for BNBO'er til Miljøstyrelsen.

Nye krav om pligt til at nedlægge forbud og give erstatning

Den 1. juli 2024 kom der nye regler i miljøbeskyttelsesloven, som forpligter kommunerne til at udstede forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i BNBO'er, såfremt der ikke kan indgås frivillig aftale mellem vandværker og lodsejere herom. Klima-, Teknik- og Miljøudvalget blev orienteret herom i august 2024.

Ifølge de nye regler skulle forbud være meddelt senest den 1. marts 2025.

Når der meddeles forbud, skal ejeren kompenseres fuldstændig. Det er vandværkerne, der skal betale erstatningen.

Miljøministeriet har udarbejdet en vejledning om boringsnære beskyttelsesområder, som kommunerne skal anvende til fortolkningen af de nye regler, herunder i forbindelse med fastsættelse af erstatning.

Vejledningen udkom i en første udgave i november 2024, og er efterfølgende blevet revideret to gange, senest den 21. feb. 2025, uden at kommunernes frist for at have udstedt påbud senest 1. marts 2025 blev revideret.

Det følger af vejledningen, at:

”Erstatningen skal gives efter almindelige regler om erstatningsfastsættelse på baggrund af en konkret vurdering, hvor bl.a. den hidtidige erhvervsmæssige anvendelse af arealet, markedsprisen og omfanget af de restriktioner, der bliver pålagt ejendommen, indgår i vurderingen.

[..]

Det er væsentligt at understrege, at der skal foretages en individuel vurdering af betalingen eller erstatningen i hver enkelt sag.”

NOLA (landmændene) har stillet spørgsmålstegn ved metoden, som administrationen, forsyningsselskaberne og andre kommuner anvender, når der beregnes erstatning for ekspropriation i forbindelse med BNBO. NOLA henviser til en kendelse (fra før den ministerielle vejledning), hvor erstatningen er udmålt ud fra en samlet vurdering af værdien af landbrugsjorder i 10 nordsjællandske kommuner. Kendelsen opfylder således ikke kravet om en konkret individuel vurdering.

På baggrund af lovgrundlaget og ministeriets vejledning er det administrationens vurdering, at der skal foretages en konkret og individuel vurdering af parametrene for vurderingen i hver enkelt sag, og at det ikke er tilstrækkeligt at anvende et gennemsnit af værdien af landbrugsjorder i andre kommuner som del af beregningsgrundlaget. Det bemærkes i øvrigt, at administrationen indtil nu har indhentet sagkyndig bistand i forhold til beregningen af erstatningsniveauet de enkelte vurderinger.

Administrationen har været i dialog med advokatfirmaet Horten om, hvordan erstatningen skal beregnes. Horten er enig med administrationen i, at erstatningen for indgrebet skal fastsættes efter en konkret og individuel vurdering – og ikke efter en takst.

Administrationen kan oplyse, at Frederikssund, Hillerød, Høje Taastrup, Ishøj og Roskilde Kommuner anvender samme tilgang til erstatningsberegningerne som administrationen.

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgerdialog

Vandforsyningerne og kommunen er løbende i dialog med de berørte lodsejere.

Beslutning i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget den 10-04-2025

Anbefalet.

Afbud Helle Bovien